

відповідати чинним нормативним документам та містити повну автоматизацію операцій та документообігу.

Отже, проаналізувавши облік оплати праці, можна сказати, що необхідно поступово вносити зміни до національних законодавчих документів, наближуючи їх до міжнародних та зменшуючи прогалину між вітчизняною системою обліку та загальноприйнятою європейською.

Список використаних джерел

1. Актуальні питання бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах / [авт. тексту Волинець О.О., Плаксіє Н.В.] – Суми : Козацький вал, 2012 . – 86 с.
2. Атамас, П. Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки [Текст] : навч. посіб / П.Й. Атамас. – [2-ге вид.]. — Київ : Центр навчальної літератури, 2010. – 392 с.
3. Бабіч, В. В. Фінансовий облік (облік активів) [Текст] : навч. посіб. / В.В. Бабіч, С.В. Сагова. – Київ : КНЕУ, 2006. – 282 с.
4. Про оплату праці [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 26.10.2014 р.] / Верховна Рада України ; Закон від 24.03.95 р. № 108/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – N 17. – С.121. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 18.10.2014р.). — Заголовок з екрана.
5. Коровченко, О.С. Бухгалтерський облік і аналіз праці та її оплати в сільськогосподарських підприємствах [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / О.С. Коровченко. – Київ, 2008. – 19 с.

Рассматриваются теоретические вопросы оплаты труда работникам предприятий на современном этапе развития. Определена экономическая сущность заработной платы, рассмотрены формы и системы оплаты труда. Осуществлен краткий анализ учета оплаты труда и разработаны предложения по его совершенствованию. В современных условиях хозяйствования особое значение приобретают вопросы, связанные с оплатой труда. Заработная плата занимает одно из центральных мест в учета. Освещены отдельные вопросы, связанные с недостатками заработной платы, а обоснованной общей концепции ее повышения в различных отраслях национальной экономики и выработке механизмов его реализации, чем и обусловлена актуальность настоящей статьи. Целью статьи является исследование теоретических положений и разработка практических рекомендаций по усовершенствованию вопросам оплаты труда.

Ключевые слова: сновная заработная плата, тарифная ставка, дополнительная заработная плата, оплата труда, формы и системы оплаты труда, тарифная сетка, заработная плата.

УДК 338.434:631.162:[631.14:636.2.033]

I.V. Bratenko, assistant

Podilian State Agrarian Engineering University

SUPPORT THE MEAT INDUSTRY THE AGRICULTURAL SECTOR BY PROVIDING STATE FINANCIAL SUBSIDIES AND COMPENSATIONS DUE TO THE VALUE ADDED TAX

Abstract. *Between agriculture, processing and trade has been unequal conditions for the production and sale of products, which is a significant difference in the profitability of agricultural businesses in their spending. Processors spend hard pricing and financial policy of infringing manufacturers of meat raw materials, relying on its monopoly. The absence of state protectionism producers of meat leads to the redistribution of clean production, created by producers for the benefit of industrial and commercial enterprises.*

Industries of stock rising sharply need adequate system of support and adjusting of agricultural production. In the system of government control of stock-raising industry the direct sponsorship of the state, carried out due to state regional and local budgets, enters in the conditions of market.

The mechanisms of state intervention in the development of meat subcomplex payments by government financial subsidies and compensations due to the value added tax assessed and paid the processing enterprise on which he discovered a special account with the State Treasury Service of Ukraine.

To qualify for a place among the countries with the development of meat subcomplex is necessary to implement the state support not only large but also medium and small agricultural producers by removing the power limitation of livestock farms and complexes. And, of course, given the interests of consumers, developing industry development

strategy, it is necessary to set quotas for the import of meat and meat products.

Keywords: state financial support, budget subsidy, agricultural manufacturers, meat subcomplex, refunds, use of funds, efficiency.

І.В. Братенко, асистент кафедри обліку і аудиту

Подільський державний аграрно-технічний університет

ПІДТРИМКА М'ЯСНОГО ПІДКОМПЛЕКСУ АПК ШЛЯХОМ НАДАННЯ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСОВИХ ДОТАЦІЙ ТА КОМПЕНСАЦІЙ ЗА РАХУНОК ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Між сільським господарством, переробкою і торгівлею склалися неоднакові умови для виробництва і продажу продукції, що викликає значну різницю в прибутковості суб'єктів АПК відносно власних витрат. Переробні підприємства проводять жорстку цінову і фінансову політику утиску виробників м'ясосировини, спираючись на своє монопольне положення. Відсутність державного протекціонізму виробників м'яса призводить до перерозподілу чистої продукції, створеної сільгосптоваровиробниками на користь промислових і торгових підприємств.

Ключові слова: фінансова державна підтримка, тваринницька дотація, сільськогосподарський товаровиробник, м'ясний підкомплекс, відшкодування вартості, використання коштів, ефективність.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах глобалізації світогосподарських зв'язків актуальність проблеми, що розглядається неодноразово зростає, так як виникають реальні для безпеки економіки загрози зовнішньоекономічного характеру, а саме, пов'язані з залежністю від імпортних поставок продуктів першої необхідності. В зв'язку з цим не тільки своєчасно а й важливо в практичному плані активізувати ступінь державного впливу на розвиток м'ясного підкомплексу АПК. Причому, його результативність залежить від далекоглядності державної політики, беручи до уваги тенденції розвитку інших країн та їх об'єднань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливість державної фінансової підтримки для розвитку м'ясного підкомплексу АПК обумовлює постійну увагу до цієї теми вітчизняних вчених економістів та є актуальною і за кордоном. Так, свої праці цій темі присвячували такі вчені, як: В.Г. Андрійчук, В.Я. Амбросов, О.В. Березін, П.С. Березівський, В.І. Бойко, П.І. Гайдуцький, М.В. Зубець, П.К. Канінський, В.І. Криворучко, О.В. Кристальний, Ю.Я. Лузан, М.Й. Малік, Л.О. Мармуль, В.Я. Месель-Веселяк, О.М. Онищенко, П.Т. Саблук, А.В. Стельмащук, Л.М. Худолій, О.В. Шкільов, О.М. Шпичак, П.В. Щепієнко, В.Ю. Юрчишин та ін.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою написання статті є вивчення механізмів державного втручання в розвиток м'ясного підкомплексу АПК шляхом виплат державних фінансових дотацій та компенсацій за рахунок податку на додану вартість нарахованого та сплаченого переробним підприємством на відкритий ним спеціальний рахунок в органі державної казначейської служби України.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Цілком правомірно особливе місце у дослідженні проблем продовольчої безпеки, як найважливішої частини економічної безпеки країни в цілому, займає м'ясний підкомплекс агропромислового комплексу, зайнятий виробництвом м'ясосировини та продуктів її переробки.

Знаходячись в досить складних економічних умовах, і майже не знаходячи державної підтримки м'ясний підкомплекс АПК зазнає занепаду. Переслідуючи мету створення сприятливих економічних передумов для підвищення ефективності виробничо-фінансової діяльності підприємств м'ясної і м'ясопереробної галузей значною мірою допоможуть дієві заходи з боку держави:

- зниження податкового навантаження;

- надання різного роду державних дотацій, субсидій, грантів;
- надання кредитів на пільгових умовах та обслуговування кредитів за пільговими ставками до рівня, що дозволяє здійснювати самофінансування і розвиток виробництва;
- встановлення певних правових зв'язків переробників з сільгосптоваровиробниками в формі організації та відновлення об'єднань і кооперативів;
- забезпечення доступних процедур по отриманню дозволів на виділення земельних ділянок під будівництво тваринницьких комплексів;
- підвищення мита на імпорт м'ясої продукції в межах законодавства;
- встановлення квот на ввезення м'яса та м'ясопродуктів;
- стимулювання збільшення площ під кормові культури;
- фінансування впровадження нових технічних та технологічних умов по утриманню поголів'я в скотарстві, вівчарстві та птахівництві.

Досягнення мети є можливим лише за наявності визначених заходів на довго-, середньо- та короткостроковий періоди. Зміст їх має відповідати також розв'язанню визначених проблем і реалізації стратегічної мети розвитку галузі. Крім того, усі сформовані заходи повинні бути реальними, досяжними, орієнтованими в часі, конкретними [7, с. 114].

Отже, про все по порядку. Минулого року нам вдалося не втратити хоча б ті що є позитивні тенденції у галузі вітчизняного тваринництва. І варто відзначити, що цьому сприяв комплексний підхід до фінансування галузі. Шляхом виплати бюджетних дотацій поступово вдається повернути зацікавленість селян займатися скотарством.

Так, у 2013 році селянам нарахували 468 мільйонів гривень в формі державної фінансової підтримки. З них дотації за збереження та утримання молодняка ВРХ становили 364 мільйона гривень, а за здану на переробні підприємства худобу – 81 мільйон гривень. Також ще 23 мільйона гривень дотацій селяни отримали за поголів'я корів м'ясного напрямку [8].

Саме комплексність такого підходу дає відчутний ефект та стимулює довгострокову мотивацію у сільгоспвиробників. І окрім виплати дотації, Уряд працював над частковим відшкодуванням витрат на будівництво тваринницьких комплексів, закупівлю племінного поголів'я худоби.

Зокрема, 245 мільйонів гривень надійшло в регіони на часткове відшкодування будівництва та реконструкції тваринницьких комплексів, 35 мільйонів гривень – за закуплене племінне поголів'я [8].

Що ж це за дотація в сумі 81 мільйон гривень за здану на переробні підприємства худобу, а це саме та державна підтримка розвитку сільськогосподарських товаровиробників, а саме 60% суми податку на додану вартість, нарахованого переробним підприємством при здійсненні операцій з продажу власної виробленої продукції (м'яса, м'ясопродуктів, іншої продукції переробки тварин - шкур, субпродуктів, м'ясо-кісткового борошна), виготовленої із поставленого м'яса в живій вазі сільськогосподарськими товаровиробниками і фізичними особами, які самостійно вирощують, розводять, відгодовують продукцію тваринництва та сплаченого на спеціальний рахунок, відкритий ним в органі державної казначейської служби для виплати компенсації сільськогосподарським товаровиробникам за продане ними м'ясо в живій вазі. Слід зауважити, що в 2012 році це було 70%, а в 2014 році це вже 50%, що ще на 10% менше від 60% у 2013 році.

Що ж відбувається з рештою суми ПДВ, а вона підпадає під дію одного з «порядків використання коштів передбачених в державному бюджеті», а саме Порядку використання сум податку на додану вартість, сплачених переробними підприємствами до спеціального фонду державного бюджету, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 2 березня 2011 р. № 246 (у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2012 р. № 342), який визначає механізм використання сум податку на додану вартість, сплачених переробними підприємствами до спеціального фонду державного бюджету за бюджетною програмою «Державна підтримка галузі тваринництва»,

Бюджетні кошти спрямовуються на державну підтримку галузі тваринництва шляхом здійснення виплати:

➤ спеціальної бюджетної дотації фізичним особам за утримання та збереження молодняку великої рогатої худоби;

➤ часткового відшкодування: вартості закуплених племінних телиць, нетелей та корів м'ясного і комбінованого напрямів продуктивності, відсоткової ставки за кредитами, залученими на будівництво і реконструкцію тваринницьких та птахівничих ферм і комплексів, придбання технологічного обладнання та механізмів, закупівлю тварин і птиці; вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів, а також придбаного обладнання та механізмів вітчизняного виробництва для тваринництва і птахівництва.

➤ бюджетної дотації фізичним особам, фізичним особам - членам виробничих або обслуговуючих сільськогосподарських кооперативів, а також фермерським господарствам за вирощені та продані на забій і переробку суб'єктам господарювання, які мають власні (орендовані) потужності для забою тварин, молодняк великої рогатої худоби та свині (крім свиноматок і кнурів);

➤ спеціальної бюджетної дотації за поголів'я корів м'ясного напрям продуктивності;

Дотація за молодняк виплачується фізичним особам за утримання молодняку великої рогатої худоби, який народився у їхніх господарствах, та збереження його до певного віку на дату подання відповідних документів. Дотація за молодняк виплачується за утримання молодняку, який на момент подання фізичними особами вперше відповідних документів досяг певного віку, у розмірі: 250 гривень за голову – за молодняк віком від 3 до 5 місяців; 500 гривень за голову – за молодняк віком від 6 до 8 місяців; 750 гривень за голову – за молодняк віком від 9 до 11 місяців (включно). У подальшому бюджетна дотація за молодняк виплачується фізичним особам за збереження молодняку у розмірі 250 гривень за кожні наступні три місяці його утримання до досягнення ним одинадцятимісячного віку.

Часткове відшкодування вартості корів надається на безповоротній основі суб'єктам господарювання за закуплені ними на племінних заводах та у племінних репродукторах племінні телиці, нетелі та корови молочного, м'ясного і комбінованого напрям продуктивності або за поставлені в режимі імпорту племінні телиці, нетелі та корови молочного, м'ясного і комбінованого напрям продуктивності у розмірі 50% їх вартості, але не більш як 7000 гривень за голову.

Виплата суб'єктам господарювання часткового відшкодування відсоткової ставки за кредитами, залученими на будівництво і реконструкцію тваринницьких та птахівничих ферм і комплексів, придбання технологічного обладнання та механізмів, закупівлю тварин і птиці здійснюється на загальних підставах відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення фінансової підтримки суб'єктів господарювання агропромислового комплексу через механізм здешевлення кредитів та компенсації лізингових платежів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 2010 р. № 794. Суб'єкти господарювання, які отримали таке відшкодування за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, не мають права на його отримання за рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету.

Виплата суб'єктам господарювання часткового відшкодування вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів здійснюється відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткового відшкодування суб'єктам господарювання вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів та підприємств з виробництва комбікормів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2010 р. № 900, з урахуванням того, що вимоги стосовно мінімальної чисельності поголів'я утримуваної худоби та птиці не застосовуються. Суб'єкти господарювання, які отримали таке відшкодування за рахунок загального фонду державного бюджету в максимальному розмірі, встановленому законодавством, не мають права на його отримання за рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету.

Виплата суб'єктам господарювання часткового відшкодування вартості придбаного

обладнання та механізмів вітчизняного виробництва для тваринництва і птахівництва здійснюється на безповоротній основі за результатами конкурсу в розмірі 30% вартості обладнання та механізмів. Розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня утворюють з метою організації і проведення конкурсу конкурсні комісії, затверджують їх склад та положення про них. Конкурсна комісія визначає умови і строки проведення конкурсу та оприлюднює їх у друкованих засобах масової інформації.

Слід зауважити, що при такому комплексному підході підтримки м'ясного підкомплексу АПК, на превеликий жаль, у 2013 році виникла кредиторська заборгованість з виплати тваринницьких дотацій за бюджетною програмою «Державна підтримка галузі тваринництва». За даними Казначейської служби України, в кінці 2014 року, ще триває погашення кредиторської заборгованості що виникла у 2013 році. Так, станом на 21 жовтня 2014 року, як заявляє прес-служба міністерства аграрної політики та продовольства України, 91,3 % селян отримали належні їм кошти. Загалом, сума коштів, що отримана виробниками тваринницької продукції, складає 348 млн. гривень [9].

Вважаємо, що завдання держави — у найкоротший час вивчити світовий досвід розв'язання цих проблем, визначити шляхи реалізації аграрної політики в Україні з урахуванням реальних умов [7, с. 115].

Варто не забувати і брати до уваги що ще існує Порядок надання кредитів фермерським господарствам, який регулює постанова КМУ № 1102 від 25.08.2004 р «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам». Ця фінансова підтримка передбачається на поворотній основі строком до п'яти років у сумі до 250 тис. гривень.

А також ПКМ № 282 від 18.03.2009 із змінами та доповненнями, яка затверджує Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку тваринництва. Бюджетні кошти спрямовуються для надання сільськогосподарським підприємствам, фермерським господарствам, навчально- і науково-дослідним господарствам аграрних вищих навчальних закладів (у тому числі їх структурним підрозділам, що провадять діяльність з виробництва продукції тваринництва), незалежно від організаційно-правової форми господарювання і форми власності, крім тих, які збанкрутіли, проти яких порушено справу про банкрутство, які перебувають в стадії ліквідації, та фізичним особам бюджетної та спеціальної бюджетної дотації за:

- вирощені та продані на забій і переробку суб'єктам господарювання, які мають власні (орендовані) переробні потужності, або забиті та перероблені у власних (орендованих) переробних цехах молодняк великої рогатої худоби, свині та птицю свійську;
- приріст поголів'я корів молочного, м'ясного та комбінованого напрямку продуктивності, закуплені племінні нетелі або племінні корови молочного, м'ясного та комбінованого напрямку продуктивності;
- поголів'я корів м'ясного напрямку продуктивності;
- поголів'я вівцематок і ярок старше одного року;
- поголів'я телиць, закуплених у фізичних осіб (населення) для вирощування.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, аналіз існуючих механізмів державної підтримки розвитку тваринницької галузі показує, що у перспективі на найближчі роки розвиток м'ясного підкомплексу АПК в найбільшій мірі залежить від стабілізації поголів'я худоби і птиці, на що і повинна бути спрямована державна програма в першу чергу. Також через недостатність впливу фінансово-кредитної та інвестиційної політики держави на будівництво і реконструкцію тваринницьких та птахівничих ферм і комплексів, придбання технологічного обладнання та механізмів, закупівлю тварин і птиці є однією з причин не забезпеченості держави в повному обсязі власною м'ясосировиною.

Щоб претендувати на місце серед країн з розвинутим м'ясним підкомплексом є необхідним здійснення державної підтримки не лише великих, а й середніх та дрібних сільськогосподарських товаровиробників шляхом зняття обмежень щодо потужностей

тваринницьких ферм та комплексів. І, неодмінно, враховуючи інтереси споживачів, розробляючи стратегію розвитку галуззі, необхідно встановити квоти на імпорт м'яса та м'ясопродуктів.

Держава може виділити землю, інвестиції для підприємств, що надають підтримку тваринницьким господарствам і знизити податки. Підприємства, у свою чергу, частину отриманого прибутку вкладають в розвиток державних структур.

Список використаних джерел

1. Про державну підтримку сільського господарства України [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 11.08.2013 року] / Верховна Рада України ; Закон 24.06.2004 № 1877-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2004. — № 49. — С. 527. — Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1877-15> (дата звернення 10.10.14). — Назва з екрана.
2. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення фінансової підтримки суб'єктів господарювання агропромислового комплексу через механізм здешевлення кредитів та компенсації лізингових платежів [Текст] : [постанова КМУ : офіц. текст : за станом на 17.04.2013 року] / КМУ ; постанова від 11.08. 2010 р. № 794 // Урядовий кур'єр. — 17.09. 2010. - № 172. — Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-2010-п> (дата звернення 06.11.2014). — Назва з екрана.
3. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам [Текст] : [постанова КМУ : офіц. текст : за станом на 05.09.2013 року] / КМУ ; постанова від 25.08. 2004 р. № 1102 // Офіційний вісник України. - 10.09. 2004. - № 34. стор. 71, стаття 2269, код акту 29884 / 2004 - Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1102-2004-п> (дата звернення 06.11.2014). — Назва з екрана.
4. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку тваринництва [Текст] : [постанова КМУ : офіц. текст : за станом на 13.01.2012 року] / КМУ ; постанова від 18.03. 2009 р. № 282 // Урядовий кур'єр. — 03.04. 2009. — № 60. — Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1102-2004-п> (дата звернення 06.11.2014). — Назва з екрана.
5. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткового відшкодування суб'єктам господарювання вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів та підприємств з виробництва комбікормів [Текст] : [постанова КМУ : офіц. текст : за станом на 03.07.2013 року] / КМУ ; постанова від 04.10. 2010 р. № 900 // Урядовий кур'єр. — 07.10. 2010. — № 186. — Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/900-2010-п> (дата звернення 06.11.2014). — Назва з екрана.
6. Про затвердження Порядку використання сум податку на додану вартість, сплачених переробними підприємствами до спеціального фонду державного бюджету [Текст] : [постанова КМУ : офіц. текст : за станом на 10.12.2013 року] / КМУ ; постанова від 02.03. 2011 р. № 246 від // Урядовий кур'єр. — 17.03. 2011. — № 48. — Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/246-2011-п> (дата звернення 06.11.2014). — Назва з екрана.
7. Місюк, М. В. Про державне регулювання розвитку галузі скотарства [Текст] / М. В. Місюк // Економіка АПК. — 2009. — №4. — С. 112—117.
8. Мінагрополітики: У 2013 році селянам нарахували 468 млн. грн. дотацій на розвиток скотарства [Електронний ресурс] : [сайт] : україн. версія / КМУ. — Електрон. текст. і граф. дані. — К. : Корпорація "Софтлайн" (Україна), 2002 — 2014. — Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=246976543 (дата звернення: 20.10.2014). — Назва з екрана.
9. Мінагрополітики: Уже понад 90% коштів кредиторської заборгованості виплачено

селянам [Електронний ресурс] : [сайт] : україн. версія / КМУ. — Електрон. текст. і граф. дані. — К. : Корпорація "Софтлайн" (Україна), 2002—2014. — Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247696255&cat_id=244277212 (дата звернення: 06.11.2014). — Назва з екрана.

Между сельским хозяйством, переработкой и торговлей сложились неодинаковые условия для производства и продажи продукции, что вызывает значительную разницу в доходности субъектов АПК в отношении собственных расходов. Перерабатывающие предприятия проводят жесткую ценовую и финансовую политику ущемления производителей мяса сырья, опираясь на свое монопольное положение. Отсутствие государственного протекционизма производителей мяса приводит к перераспределению чистой продукции, созданной сельхозтоваропроизводителями в пользу промышленных и торговых предприятий.

Ключевые слова: финансовая государственная поддержка, животноводческая дотация, сельскохозяйственный товаропроизводитель, мясной подкомплекс, возмещение стоимости, использование средств, эффективность.

УДК 657:005.921

*R.F. Brukhanskyi, Ph.D., Associate professor, Head of the department
Ternopil National Economic University*

FUNCTIONS AND TASKS OF STRATEGIC MANAGEMENT ACCOUNTING

Abstract. Approaches of the researchers to the definition of functions and tasks of strategic management accounting were analyzed. Critical factors of success of building of strategic management accounting system by K. Ward were considered and their analysis was made. The author's approach to understanding the functions of strategic management accounting was developed: 1) information provision of the process of environment monitoring, development, implementation and adjustment of the company strategies; 2) information support of the process of value-based management of the enterprise, provision of external users with the information about the factors of generation and destruction of value, cost factors and the factors of value chains modifying.

Keywords: strategic management, strategic management accounting, strategic management accounting functions.

*Р.Ф. Бруханський, к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і правового забезпечення АПВ
Тернопільський національний економічний університет*

ФУНКЦІЇ І ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Проаналізовано підходи дослідників до виділення функцій та завдань стратегічного управлінського обліку. Розглянуто критичні фактори успіху побудови системи стратегічного управлінського обліку за К. Уордом та проведено їх аналіз. Розроблено авторський підхід до розуміння функцій стратегічного управлінського обліку: 1) інформаційне забезпечення процесу моніторингу зовнішнього середовища, розробка, реалізація та коригування стратегій підприємства; 2) інформаційна підтримка процесу вартісно-орієнтованого управління підприємством, надання зовнішнім користувачам інформації про фактори генерування та руйнування вартості, фактори витрат і фактори модифікації вартісних ланцюжків.

Ключові слова: стратегічний менеджмент, стратегічний управлінський облік, функції стратегічного управлінського обліку.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Побудова ефективно діючої системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного менеджменту на основі розробки корпоративної стратегічної обліково-аналітичної системи є фактично неможливою без уточнення фундаментальних теоретичних засад функціонування останньої. Зокрема, відсутність теоретичного обґрунтування функцій і завдань стратегічного управлінського обліку як системи інформаційної підтримки прийняття стратегічних управлінських рішень, не дозволяє встановити її призначення та сформуванню відповідний методологічний інструментарій для виконання поставлених перед даною системою цілей в системі стратегічного менеджменту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням удосконалення обліково-аналітичного забезпечення стратегічного менеджменту на основі розвитку концепції стратегічного управлінського обліку присвячені праці О.В. Алексеевої, А. Бімані,